

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił Z. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 4 marca 2019 roku ustalił, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy oraz do samodzielnej egzystencji do 31 marca 2021 roku, a całkowita niezdolność do pracy powstała 24 sierpnia 2017 roku, jednak na wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 5 lat w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 24 sierpnia 2007 roku do 23 sierpnia 2017 roku oraz w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenie, tj. w okresie od 12 lutego 2009 roku do 11 lutego 2019 roku udokumentowane jest 5 miesięcy i 6 dni, w tym okresów składkowych 3 miesiące i 27 dni oraz okresów nieskładkowych 4 miesiące i 6 dni, które ograniczone do 1/3 okresów składkowych przyjęto w wymiarze 1 miesiąca i 9 dni. (decyzja k 88 akt ZUS)

W dniu 15 maja 2019 roku Z. G. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o przyjęcie, że całkowita niezdolność do pracy powstała w dniu 18 sierpnia 2006 roku. (odwołanie k. 3-6)

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił Z. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16 kwietnia 2019 roku ustaliła, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy oraz do samodzielnej egzystencji do 31 marca 2021 roku, a całkowita niezdolność do pracy powstała w dniu 24 sierpnia 2017 roku, jednak na wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 5 lat w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 24 sierpnia 2007 roku do 23 sierpnia 2017 roku oraz w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenie, tj. w okresie od 12 lutego 2009 roku do 11 lutego 2019 roku udokumentowane jest 5 miesięcy i 6 dni, w tym okresów składkowych 3 miesiące i 27 dni oraz okresów nieskładkowych 4 miesiące i 26 dni, które ograniczone do 1/3 okresów składkowych przyjęto w wymiarze 1 miesiąca i 9 dni. (decyzja k 93 akt ZUS)

W dniu 31 maja 2019 roku Z. G. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o przyjęcie, że całkowita niezdolność do pracy powstała w dniu 18 sierpnia 2006 roku. (odwołanie k. 3-5 akt VIII U 2425/19 załączonych do akt sprawy)

Odpowiadając na oba odwołania pismem z dnia 14 czerwca 2019 roku organ rentowy wniósł o umorzenie postępowania w zakresie decyzji z dnia 10 kwietnia 2019 roku z uwagi na uchylenie powyższej decyzji i o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 24 kwietnia 2019 roku, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu tej drugiej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 18- 19 akt VIII U 2425/19 załączonych do akt sprawy)

Sąd Okręgowy połączył sprawy obu odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. (postanowienie k 27 akt VIII U 2425/19 załączonych do akt sprawy)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. G. urodził się w dniu (...). Z zawodu jest mechanikiem pojazdów samochodowych. (okoliczności bezsporne)

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 12 września 2011 roku Z. G. został zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności, którym ustalono, że niepełnosprawność datuje się od 7 czerwca 2011 roku, a tdaty jej powstania nie da się ustalić. (orzeczenie k 7)

Orzeczeniem z dnia 26 marca 2019 roku (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. zaliczył wnioskodawcę do znacznego stopnia niepełnosprawności, ustalając, że niepełnosprawność istnieje od 18 sierpnia 2006 roku, zaś znaczny stopień niepełnosprawności datuje się od 15 lutego 2019 roku. (orzeczenie k 42)

Wnioskodawca cierpi na jaskrę obu oczu, rybią łuskę. Występują u niego rzadkie (kilka razy w roku) napady padaczkowe w przebiegu zespołu abstynencyjnego, ZZA. Objawy te w okresie od 2005 roku do sierpnia 2017 roku nie dawały podstaw do orzekania o długotrwałej niezdolności do pracy skarżącego. W tym okresie pracował zawodowo, a wydane orzeczenia o niepełnosprawności nie wskazują na niezdolność do pracy, a jedynie zawierają przeciwwskazania

do pracy w określonych warunkach. Urazy, jakich ubezpieczony doznał w tym okresie nie spowodowały trwałych nieodwracalnych skutków i nie naruszały wówczas w stopniu znacznym długotrwale sprawności jego organizmu. Z neurologicznego punktu widzenia Z. G. jest całkowicie niezdolny do pracy od 24 sierpnia 2017 roku (kiedy to rozpoczął korzystanie ze zwolnienia lekarskiego w związku z dolegliwościami stawu biodrowego prawego) do 31 marca 2021 roku, przy czym niezdolny do samodzielnej egzystencji stał się z dniem 2 września 2018 roku (w dniu wypadku i hospitalizacji na oddziale intensywnej terapii) . (opinia pisemna biegłego sądowego lekarza neurologa P. R. k 87-92)

Odwołujący cierpi także na ołębienie pourazowe (znacznie nasilone), zespół zależności alkoholowej i niedowład lewostronny. Z powodów psychiatrycznych – ołębienia pourazowego jest całkowicie niezdolny do pracy od 24 sierpnia 2017 roku trwale. (pisemne opinie biegłego sądowego lekarza psychiatry J.S. – D. k 109 – 115, k 156)

Na okres od dnia 14 września 2018 roku do 12 marca 2019 roku wnioskodawca miał przyznane prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. (okoliczności bezsporne)

W dniu 13 lutego 2019 roku ubezpieczony złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. (wniosek – w aktach ZUS)

W ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 24 sierpnia 2007 roku do 23 sierpnia 2017 roku oraz w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenie, tj. w okresie od 12 lutego 2009 roku do 11 lutego 2019 roku udokumentowane jest 5 miesięcy i 6 dni, w tym okresów składkowych - 3 miesiące i 27 dni oraz okresów nieskładkowych - 4 miesiące i 26 dni, które ograniczone do 1/3 okresów składkowych przyjęto w wymiarze 1 miesiąca i 9 dni.

Powyzszy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych dowodów – dokumentacji dotyczącej zatrudnienia Z. G. oraz niekwestionowanych przez odwołującego opinii biegłych sądowych lekarzy – neurologa będącego jednocześnie specjalistą medycyny pracy oraz psychiatry.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U z 2021 r., poz.291) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełni łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność powstała w okresach wymienionych w cytowanym przepisie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Według brzmienia art.57 ust.2 cytowanej ustawy wymagania powstania niezdolności we wskazanych w art.57 ust.1 pkt 3 okresach nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zgodnie zaś z treścią art.58 ust.1 i 2 ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 57 ust.1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, przy czym okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Wskazane w cytowanym przepisie art.57 ustawy warunki muszą być spełnione kumulatywnie. Brak choćby jednego z nich powoduje brak prawa do świadczenia. Brak choćby jednego z warunków wymienionych w art.57 ww. ustawy powoduje brak prawa do świadczenia.

W oparciu o art. 12 ust. 1 wskazanej ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest zaś osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust.2), a częściowo niezdolną do pracy - osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust.3)

Na mocy art.13 ust.1 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;

2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Wskazane w cyt. przepisie art.57 warunki muszą być spełnione kumulatywnie. Brak choćby jednego z nich powoduje brak prawa do świadczenia.

W sprawie niniejsze sporna była data powstania niezdolności do pracy wnioskodawcy.

Zebrany w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy wykazał jednoznacznie, że Z. G. jest osobą długotrwale niezdolną do pracy od 24 sierpnia 2018 roku.

Powyższego stwierdzenia Sąd dokonał na podstawie pisemnych opinii obu biegłych sądowych lekarzy specjalistów właściwych w zakresie schorzeń, na które powołuje się Z. G..

Sąd w pełni uznał wartość dowodową opinii obu powołanych w sprawie biegłych.

Opinie te zostały sporządzone w oparciu o wyniki badania bezpośredniego oraz analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej. Biegli szczegółowo i w sposób pełny określili schorzenia występujące u badanego oraz ocenili ich znaczenie dla jego zdolności do pracy.

W ocenie Sądu złożone do sprawy opinie, w tym uzupełniające opinie biegłego sądowego lekarza psychiatry, nie zawierają żadnych braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym przyczynę nieuznania daty wcześniejszej niż ustalona – 24 sierpnia 2018 roku jako daty powstania tej niezdolności.

W szczególności biegły sądowy lekarz neurolog ze specjalizacją w zakresie medycyny pracy w sposób szczegółowy i przekonujący wyjaśnił dlaczego nie uznał daty wskazywanej przez wnioskodawcę – 18 sierpnia 2006 roku jako daty powstania jakiegokolwiek niezdolności do pracy, powołując się wprost na brak zapisów w dokumentacji medycznej z tego okresu uzasadniających taką tezę, w tym w dokumentacji służącej jako podstawa do wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczących jedynie o ograniczeniach w zakresie wykonywania pracy przez skarżącego.

Stwierdzony zaś wobec wnioskodawcy w dniu 12 września 2011 roku lekki, a w dniu 26 marca 2019 roku – znaczny stopień niepełnosprawności z powodu naruszenia sprawności organizmu nie jest jednoznaczny ze stwierdzeniem długotrwałej niezdolności do pracy zarobkowej.

Pojęcie niepełnosprawności na gruncie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie pokrywa się bowiem z pojęciem niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej. W wyroku z dnia 20 sierpnia 2003 r. (II UK 386/02 OSNP 2004/12/213) Sąd Najwyższy, odnosząc się do obu pojęć wskazał, iż na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do ich utożsamiania. Różnice występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej (pojęcie niezdolności do pracy, zawarte w ustawie o emeryturach i rentach z FUS jest inne niż pojęcie niepełnosprawności, zawarte w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych), jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów. Są one też przesłanką do przyznania innego rodzaju świadczeń (uprawnień). Niepełnosprawność sama przez się nie zawsze uniemożliwia świadczenie pracy. Gdyby ustawodawca chciał utożsamiać niezdolność do pracy i niepełnosprawność to po pierwsze nie ustanowiłby dwóch odrębnych trybów ustalania tych kwestii, a w sytuacji istnienia dwóch trybów, wprowadziłby ewentualną zależność obu ustaleń. Tymczasem zależność taka wynika z art.5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) i dotyczy wyłącznie orzeczeń lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS ustalających niezdolność do pracy.

W konsekwencji w sprawie nie pojawiły się kontrargumenty, które mogłyby budzić wątpliwość Sądu, co do jednoznaczności opinii biegłych. Wszyscy biegli podali, że schorzenia występujące u wnioskodawcy nie powodują niezdolności do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę opinie biegłych wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. W świetle opinii biegłych specjalistów z dziedzin właściwych z punktu schorzeń wnioskodawcy, które Sąd ocenił jako rzetelne, jasne, obiektywne i wiarygodne źródło dowodowe. Opinie te nie zostały ostatecznie zakwestionowane przez żądną ze stron procesu.

Podkreślić w tym miejscu należy, że przy ocenie opinii biegłych lekarzy Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Odmiennie ustalenie w tej mierze może być dokonane tylko na podstawie opinii innych biegłych lekarzy, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca oraz wszechstronnie przedstawia kwestię nasuwającą wątpliwości w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1987 roku, II URN 228/87, (...)).

Jak wyżej wskazano w niniejszej sprawie wydane zostały dwie wzajemnie uzupełniające się opinie, nie zawierające żadnych braków, prawidłowo i logicznie uzasadnione. Nie było zatem żadnych podstaw do ich kwestionowania i dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego lekarza psychiatry.

W nawiązaniu do powyższego ponad wszelką wątpliwość stwierdzić należy, że wnioskodawca nie jest osobą spełniającą przesłanki do przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, ponieważ w badanym ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 24 sierpnia 2007 roku do 23 sierpnia 2017 roku oraz w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenie, tj. w okresie od 12 lutego 2009 roku do 11 lutego 2019 roku udokumentowane jest 5 miesięcy i 6 dni, w tym okresów składkowych - 3 miesiące i 27 dni oraz okresów nieskładkowych - 4 miesiące i 26 dni, które ograniczone do 1/3 okresów składkowych przyjęto w wymiarze 1 miesiąca i 9 dni..

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 24 kwietnia 2019 roku jako niezasadne, zaś na podstawie art.477¹³ k.p.c. Sad umorzył postępowanie w zakresie objętym uchyloną przez organ rentowy decyzją z dnia 10 kwietnia 2019 roku.